

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

21.04.2023

Lēmums Nr. 4-02/32/2023
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
piemērošanu

Adresāts, plānošanas dokumenta izstrādātāja :

Līvānu novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000065595, adrese: Rīgas iela 77, Līvāni, Līvānu novads, LV – 5316, e – pasts: pasts@livani.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Līvānu novada teritorijas plānojums (turpmāk – Teritorijas plānojums).

Izvērtētā dokumentācija:

Līvānu novada pašvaldības 2023. gada 26. janvāra vēstule Nr. LNP/2.1.6/23/141 “*Par Līvānu novada pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu un SIVN procedūras nepieciešamības izvērtēšanu*” (turpmāk - Vēstule Nr. LNP/2.1.6/23/141) un 2023. gada 21. marta vēstule Nr. LNP/2.1.6/23/357 “*Par papildus informācijas iesniegšanu*” (turpmāk - Vēstule Nr. LNP/2.1.6/23/357), ar kurām iesniegts 2023. gada 16. marta iesniegums “*Par plānošanas dokumenta Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu*”¹ (turpmāk – Iesniegums), Līvānu novada pašvaldības 2022. gada 24. novembra lēmums Nr. 21-10 (sēdes protokols Nr. 21) “*Par Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Lēmums)², Darba uzdevums “*Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrāde*” (turpmāk – Darba uzdevums)³, Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2023. gada 13. janvāra vēstule Nr. 11.2/AP/511/2023 “*Nosacījumi Līvānu novada teritorijas plānojuma izstrāde*” (turpmāk - Vēstule Nr. 11.2/AP/511/2023), Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP) 2023. gada 20. janvāra vēstule Nr. 4.8/310/2023-N “*Par Līvānu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu*” (turpmāk – Vēstule Nr. 4.8/310/2023-N) un Veselības inspekcijas 2022. gada 27. decembra vēstule Nr. 2.4.7.-10/489 “*Nosacījumi teritorijas plānojuma*” (turpmāk – Vēstule Nr. 2.4.7.-1./115).

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Izstrādātāja uzskata, ka Teritorijas plānojumam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) procedūra nav nepieciešama.

¹ Iesniegums parakstīts 2023. gada 21. martā atbilstoši laika zīmogam.

² Pieejams tīmekļvietnē https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_25888 (skatīta 18.04.2023.).

³ Turpat.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam⁴ (turpmāk – Birojs) – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2023. gada 26. janvārī Birojā saņemta Līvānu novada pašvaldības Vēstule Nr. LNP/2.1.6/23/141, ar kuru paziņots, ka Teritorijas plānojuma izstrāde tiek veikta atbilstoši Lēmumam un Darba uzdevumam un 2023. gada 21. martā Vēstule Nr. LNP/2.1.6/23/357, ar kuru iesniegta papildu informācija un Iesniegums. Atbilstoši Iesniegumam, Vēstulei, Lēmumam un Darba uzdevumam:
 - 2.1. Teritorijas plānojums tiek izstrādāts ņemot vērā Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013. – 2030. gadam (turpmāk – Stratēģija), Līvānu novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam, Līvānu novada pašvaldības integrēto attīstības programmu 2019. – 2025. gadam (turpmāk – Programma), izstrādes procesā esošo lokālplānojumu Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam grozījumiem – Līvānu pilsētas centra teritorijai.
 - 2.2. Atbilstoši Darba uzdevumam, Teritorijas plānojuma izstrādes mērķi ir izveidot pamatu ilgtspējīgai, efektīvai un racionālai novada teritorijas izmantošanai; radīt labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei; radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes nodrošināšanai, rūpniecisko avāriju risku un vides risku novēršanai; veicināt pakalpojumu pieejamību un optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu; saglabāt kultūras, mantojumu, dabas un ainavas daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti. Raksturojot Teritorijas plānojumā paredzēto risinājumu iespējamo saistību Likuma 1. un 2. pielikumā iekļautajām darbībām, Iesniegumā norādīts, ka šajā plānošanas dokumenta izstrādes posmā ir paredzēts paplašināt rūpniecības apbūves teritoriju, nodrošinot rūpniecības attīstību, iespējama derīgo izrakteņu ieguves vietu paplašināšana, kā arī paredzēts noteikt teritorijas vēja elektrostaciju un saules paneļu izvietošanai. Konkrētas izmaiņas paredzēts identificēt plānošanas dokumenta publiskās apspriešanas rezultātā.
 - 2.3. Līvānu novadā atrodas trīs Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas dabas liegumi “*Liellais Pelečāres purvs*”, “*Gaiņu purvs*” un “*Dubnas paliene*”, un viens aizsargājams dabas piemineklis aizsargājamā aleja “*Jersikas aleja*”. Atbilstoši Iesniegumā norādītajam, Teritorijas plānojuma izstrādes procesā tiks ņemtas vērā vides aizsardzību reglamentējošo normatīvo aktu prasības, iekļaujot informāciju un nosacījumus, kas attiecas uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm. Iesniegumā norādīts, ka plānošanas dokuments neradīs papildu ietekmes uz īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, jo ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni, kuros jau iekļauti apgrūtinājumi attiecībā uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.
3. Saskaņā ar Darba uzdevumā izvirzītajām prasībām Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā cita starpā paredzēts:

⁴ Likuma 6. panta pirmā daļa.

- 3.1. Izvērtēt novada teritorijas esošo potenciālu, resursus un noteikt teritorijas izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus, tostarp prasības derīgo izrakteņu ieguves vietu izveidei un alternatīvās energoapgādes būvju izvietojumam.
 - 3.2. Nodrošināt Līvānu novada teritorijas izmantošanas un apbūve noteikumu (turpmāk – TIAN) atbilstību Līvānu novada Stratēģijā definētajiem stratēģiskajiem attīstības uzstādījumiem un telpiskās attīstības perspektīvai un Latgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī citiem hierarhiski augstākiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.
 - 3.3. Nodrošināt pārskatāmu un vienotu apbūves noteikumu piemērošanu Līvānu novada teritorijā, lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību, izvērtējot rūpnieciskās ražošanas, loģistikas un dažādu pakalpojumu objektu ietekmes raksturu, to savienojamību ar citiem teritorijas izmantošanas veidiem, tostarp publisko un dzīvojamo apbūvi.
 - 3.4. Pārskatīt pašvaldības īpašumu perspektīvo izmantošanu un atbilstību pašvaldības funkciju īstenošanai un pašvaldības attīstības mērķu sasniegšanai, t.sk. precizējot funkcionālo zonējumu un teritorijas ar īpašiem noteikumiem.
 - 3.5. Izvērtēt esošos un izstrādāt kopēju kultūrvēsturisko un ainavu plānu, identificējot ainavas visā Līvānu novada teritorijā un sagatavot priekšlikumus ainavu aizsardzības, pārvaldības un plānošanas risinājumiem, kā arī nosakot individuālās kultūras pieminekļu aizsargjoslas.
 - 3.6. Veikt spēkā esošo Līvānu novada, vietējā un reģionālā līmeņa un blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentu analīzi, ietverot Līvānu novada plānojuma zonējuma klasifikācijas un apbūves noteikumu savstarpējo salīdzinājumu, t.sk. publiskās infrastruktūras teritorijas, to platības, attīstības prognozes, pilsētas un ciemu robežas, pilsētā un ciemos esošo infrastruktūru un inženierinfrastruktūras nodrošinājumu, apgrūtinātās teritorijas.
 - 3.7. Novērtēt Līvānu novada plānojuma zonējuma klasifikācijas un apbūves noteikumu savstarpējo saskaņotību un izstrādāt visam Līvānu novadam vienotu funkcionālā zonējuma un TIAN priekšlikumus.
4. Atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļā noteiktajam, Iesniegumam ir pievienoti dokumenti:
 - 4.1. Dienesta 2023. gada 13. janvāra Vēstule Nr. 11.2/AP/511/2023. Ņemot vērā Likuma 4. pantā noteikto un Noteikumu Nr. 157 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem nepieciešams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, Dienests secina, ka Teritorijas plānojumam nebūtu jāveic Stratēģiskais novērtējums, jo šāds novērtējums ir veikts iepriekšējam teritorijas plānojumam un attīstības situācija kopš tā laika nav būtiski mainījusies. Dienesta viedoklis ir spēkā, ja Teritorijas plānojuma izstrādē tiek ievēroti vides normatīvie akti un Dienesta nosacījumi. Dienests izvirzījis virkni nosacījumu, kas jāievēro plānošanas dokumenta izstrādē, tai skaitā:
 - 4.1.1. Teritorijas plānojuma risinājumus izvērtēt Stratēģijas kontekstā un nodrošināt atbilstību tai, t.sk. telpiskās attīstības vadlīnijām.
 - 4.1.2. Grafiskajā daļā attēlot virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas un applūstošās (ar 10% applūduma varbūtību) teritorijas. Aizsargjoslu un applūstošo teritoriju noteikšanā ņemt vērā Aizsargjoslu likuma 7. pantā, Ministru kabineta 2008. gada 3. jūnija noteikumos Nr. 406 “*Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika*” noteikto un VSIA “*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) datus, ņemot vērā, ka Līvānu

novads daļēji atrodas nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijā, datus aicinām pieprasīt LVGMC.

- 4.1.3. Grafiskajā daļā attēlot un TIAN iekļaut teritorijas ar īpašiem noteikumiem – Teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN1). Līvānu pilsētas un novada ciemu teritorijās, kur ir esoša vai tiek plānota savrupmāju, mazstāvu, daudzstāvu, publiskās apbūves un jauktas centra apbūves teritoriju paplašināšana, bet netiek iekļauta teritorijā ar īpašiem noteikumiem (TIN1), ir jāizvērtē vides riski un tehniski ekonomiskais pamatojums.
 - 4.1.4. Izvērtēt iespējas teritorijas plānojumā ieviest HELCOM rekomendācijas lietus ūdeņu apsaimniekošanai pilsētvidē (Līvānu pilsētā u.c. lielākajās apdzīvotajās vietās), kā arī citus ieteikumus un labās prakses – ilgtspējīgu lietus ūdeņu apsaimniekošanas risinājumu pilsētvidē piemērus. TIAN iekļaut prasību, ka lietus ūdeņi nav novadāmi sadzīves kanalizācijas sistēmā.
 - 4.1.5. Lai mazinātu vides riskus, Dienests aicina jaunu blīvas apbūves teritoriju plānošanā izvairīties no to paredzēšanas vietās, kur ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs neplāno vai tuvākajā nākotnē nesaredz tehniski ekonomisko pamatojumu centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu izveidei. Tāpat aicinām izvērtēt (t.sk. apstiprinātos lokālpilnojumus un detālpilnojumus) un atcelt līdz šim plānotās, bet neīstenotās blīvas apbūves teritorijas, kur ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs neplāno vai nesaredz tehniski ekonomisko pamatojumu centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu izveidei.
 - 4.1.6. Plānojot jaunu saimniecisko darbību, teritorijas plānojumā izvērtēt iespēju vispirms izmantot degradētās, pamestās un neapsaimniekotās teritorijas ar esošo infrastruktūru.
 - 4.1.7. Ņemot vērā, ka derīgo izrakteņu ieguve, kā viens no izmantošanas veidiem, var tikt atļauta lielākajā daļā Līvānu novada teritorijas (t.sk. *Lauksaimniecības teritorijā (L)*, *Mežu teritorijā (M)* un *Ūdeņu teritorijā (Ū)*) un ir zināms, ka derīgo izrakteņu ieguves ietekmes var būt būtiskas, kā arī apzinoties līdzšinējo pieredzi “*dīķu izveidē un derīgo izrakteņu ieguvē*” un iepazīstoties ar tiesu praksi, ir jāparedz atbilstoši priekšnoteikumi derīgo izrakteņu ieguvei. Dienests sagaida, ka TIAN tiks noteiktas prasības, kas izpildāmas pirms darbības uzsākšanas (piemēram, izstrādāt detālpilnojumumu un pieprasīt Biroja lēmumu par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību), kā arī izvirzītas prasības ieguves vietas attālumiem no jūtīgām teritorijām, derīgo izrakteņu transportēšanai, trokšņa, putekļu, vibrācijas, virszemes ūdeņu un hidroloģisko apstākļu izmaiņu ietekmēm attiecībā uz apkārtējām teritorijām, t.sk. dzīvojamās un publiskās apbūves, kultūrvēsturisko un dabas vērtību aizsardzību.
- 4.2. DAP 2023. gada 20. janvāra Vēstule Nr. 4.8/310/2023-N, kurā tiek sniegta informācija un nosacījumi plānošanas dokumenta izstrādei, tai skaitā:
 - 4.2.1. DAP norāda, ka atbilstoši Dabas datu pārvaldības sistēmas “*OZOLS*”⁵ informācijai Līvānu novada teritorijā atrodas vairākas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas, kā arī ārpus šīm teritorijām ir konstatētas daudzveidīgas īpaši aizsargājamās dabas vērtības – Eiropas Savienības nozīmes prioritārie mežu, purvu, zālāju un saldūdeņu biotopi, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes, kuru populācijas ir nozīmīgas ne tikai Latvijas,

⁵ Tīmekļvietne <https://ozols.gov.lv/pub> (skatīta 18.04.2023.).

bet arī visas pasaules mērogā. Spēkā esoši ir dabas liegumu “*Lielais Pelečāres purvs*” un “*Dubnas paliene*” dabas aizsardzības plāni. DAP norāda, ka atbilstoši Eiropas Savienības Zaļajam kursam⁶ uz Latvijas Republiku – kā tās dalībvalsti – attiecas Eiropas Savienības bioloģiskās stratēģijas ieviešana līdz 2030. gadam⁷. Kā viens no galvenajiem šīs stratēģijas pamatuzdevumiem ir aizsargājamo dabas teritoriju tīkla paplašināšana, lai līdz 2030. gadam 30 % no sauszemes un jūras teritorijām būtu aizsargājamas un 10 % stingri aizsargātas dabas teritorijas. Lai īstenotu šo uzdevumu, Latvijā līdz 2030. gadam tiks veidotas jaunas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un esošo teritoriju paplašinājumi. DAP jau ir uzsākusi jaunveidojamo teritoriju atlasīšanu un zinātnisko pamatojumu sagatavošanu. Arī Līvānu novada teritorijā ir plānots veidot jaunas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Lai jau laicīgi iepilninātu šīs jaunās dabas teritoriju robežas arī novada teritoriālajā plānošanas dokumentā, tiek lūgts pieprasīt šādus provizoriskos telpiskos datus DAP.

- 4.2.2. Atbilstoši Dabas datu pārvaldības sistēmas “*OZOLS*”⁸ Līvānu novada teritorijā uz šo brīdi atzīmētas kopā 742 īpaši aizsargājamo sugu atradnes un dzīvotnes teritorijas un 23 dažādi Eiropas Savienības nozīmes⁹ biotopi, kas kopumā veido 17,61 % no Līvānu novada teritorijas, bet atlikušie 77,03 % ārpus tām. Ņemot vērā minēto tiek norādīts uz nepieciešamību plānošanas dokumenta iestrādāt rīcības kopumu antropogēnās slodzes negatīvās ietekmes samazināšanai un ierobežošanai īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, ainaviski vērtīgajās teritorijās un no bioloģiskās daudzveidības viedokļa vērtīgajās teritorijās.
- 4.2.3. DAP aicina Līvānu novada plānošanas dokumentos izvirzīt gan vadlīnijas, mērķus un rīcības novada dabas daudzveidības, tai skaitā *Natura 2000* teritoriju dabas vērtību saglabāšanai, gan integrēt dabas aizsardzības interešu ieviešanu tādās jomās kā lauksaimniecība, mežsaimniecība, derīgo izrakteņu (smilts, grants) ieguve, kūdras ieguve, tūrisms. Ir nepieciešams izvērtēt, kā novada nospraustās prioritātes ietekmēs *Natura 2000* teritorijas, ņemot vērā arī kumulatīvās ietekmes.
- 4.2.4. Lai veicinātu dabas kapitāla saglabāšanu, DAP aicina plānošanas procesā apsvērt šādus aspektus – nepalielināt ciemu robežas un nesamazināt dabas pamatnes, mežu un lauksaimniecības teritorijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās; saglabāt brīvi pieejamus, neapbūvētus un nepārveidotus publisko ūdensobjektu krastus; ņemt vērā projekta “*Dabas skaitīšana*” rezultātus un neplānot jaunu apbūvi īpaši aizsargājamu biotopu teritorijās (it īpaši tajās, kas ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijās); nemainīt teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu no *Dabas un apstādījumu teritorijas* (DA) uz *Savrupmāju apbūves teritoriju* (DzS) ainaviski vērtīgajās teritorijās (TIN5); izvērtēt iespēju piešķirt nekustamā īpašuma nodokļu atlaides, ja īpašumā atrodas aizsargājami koki (dižkoki) un īpaši aizsargājami zālāju biotopi, kas tiek atbilstoši apsaimniekoti.
- 4.2.5. DAP plānošanas dokumentā iesaka izstrādāt papildus prasības un ierobežojumus derīgo izrakteņu ieguves vietu izveidei. Attiecībā uz esošo kūdras atradņu rekultivāciju DAP iesaka ņemt vērā Eiropas Komisijas Life

⁶ https://latvia.representation.ec.europa.eu/strategija-un-prioritates/es-politika-latvijai/vides-aizsardziba-eiropas-zalais-kurss-latvija_lv

⁷ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/31e4609f-b91e-11eb-8aca-01aa75ed71a1>

⁸ Tīmekļvietne <https://ozols.gov.lv/pub> (skatīta 18.04.2023.).

⁹ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:31992L0043>.

2014. – 2020. programmas Klimata pasākumu apakšprogrammas Klimata pārmaiņu mazināšanas prioritārās jomas projekta “*Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā, LIFE REstore*” projekta rezultātus.

- 4.2.6. Tiek norādīts uz koku alejas un koku rindas, kas ir unikāls kultūrvēsturiskais mantojums, saglabāšanas nozīmīgumu. Tām ir liela loma kultūrvēsturiskajā ainavā, kā arī dabas daudzveidības uzturēšanā un saglabāšanā. Lai gan alejas un koku rindas ir mākslīgi veidotas – cilvēku stādītas –, tajās sastopams ļoti daudz dažādu augu un dzīvnieku. Tāpat būtiska loma ainavā un dabas daudzveidības veicināšanā ir dabas pieminekļiem – atsevišķi augoši lielu dimensiju kokiem – dižkokiem, kuriem piemīt arī dabiskā estētiskā, ekoloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība.
- 4.2.7. DAP ieskatā, veicot novada teritoriālās plānošanas dokumenta izstrādi, būtu jāņem vērā izstrādē esošajos likumprojektos ietvertās aizsargājamo aleju un dendroloģisko stādījumu robežu precizējumi. Telpiskos datus par likumprojektos plānotajām izmaiņām var lūgt izsniegt ministrijā.
- 4.2.8. Atbilstoši invazīvo sugu pārvaldniekā¹⁰ sniegtajai informācijai Līvānu novada teritorijā ir reģistrētas un konstatētas invazīvās un vairākas svešzemju sugas, kas laika gaitā var radīt pārlietu lielas un blīvas audzes, pārlietu savairoties, tādā veidā samazinot Latvijai raksturīgo augu sugu daudzveidību un bioloģisko daudzveidību kopumā. Izstrādājot Līvānu novada Teritorijas plānojumu, DAP rekomendē veikt invazīvo un potenciāli invazīvo sugu apzināšanu un paredzēt to apkarošanu.
- 4.2.9. DAP aicinām saglabāt un veidot vietējas nozīmes īpaši aizsargājamas teritorijas vietās, kur ir koncentrēti īpaši aizsargājamie biotopi un sugas, lai veicinātu dabas un kultūras vērtību aizsardzību un apsaimniekošanu, kā arī bioloģisko daudzveidību, nodrošinot sugu migrāciju starp valsts nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām pa “*zaļajiem koridoriem*”.
- 4.2.10. Vienlaikus DAP pauž viedokli, ka Līvānu novada Teritorijas plānojumam nav nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
- 4.3. Veselības inspekcijas 2022. gada 27. decembra Vēstulē Nr. 2.4.7.-10/489 konstatēts, ka plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā netiek plānotas darbības, kas atbilst Likuma 1. pielikumam. Izvērtējot izstrādes mērķi, Likuma minētos kritērijus un Noteikumos Nr. 157 izvirzītās prasības, Veselības inspekcija uzskata, ka Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams. Vienlaikus Veselības Inspekcija rekomendē plānošanas dokumenta izstrādāšanas laikā pievērst uzmanību jautājumiem, kas skar cilvēku veselīgas dzīves vides izveidi – nodrošināt teritorijas funkcionālās zonēšanas principu; ražošanas zonu attiecībā pret dzīvojamo zonu jāizvieto ņemot vērā dominējošo vēju virzienus. Ņemt vērā, ka kvalitatīva dzeramā ūdens pieejamība iedzīvotājiem ir viens no ilgtspējīgas sabiedrības attīstības priekšnoteikumiem. Paredzēt masveida atpūtas (rekreācijas) un tūrisma nozīmes vietas un to labiekārtošanu, paredzēt trokšņa aizsardzības pasākumu plānošanu. Norādīt paaugstinātas bīstamības vai riska objektus un ar tiem saistītos riska faktorus, kuru izvietojums var palielināt citu objektu bīstamību vai tieši apdraudēt apkārtnes iedzīvotājus vai vidi. Paredzēt gaisa, augsnes, ūdens piesārņošanas ietekmes novēršanas pasākumus apdzīvotās vietās un atpūtas vietās. Atzīmēt aizsargjoslu robežas objektiem, kuriem ir paredzētas sanitārās, drošības, vides un dabas resursu

¹⁰ <https://ozols.gov.lv/kartes/apps/sites/#/invazivo-sugu-parvaldnieks/pages/inv-augu-sugu-noverojumi>

aizsardzības aizsargjoslas. Izstrādājot Teritorijas plānojumu, jāņem vērā iedzīvotājiem nepieciešamos pakalpojumus: sadzīves, atpūtas, sporta, izglītības, transporta.

5. Konkrētais Teritorijas plānojums nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams kā obligāts, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres, tādējādi jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu, tostarp plānošanas dokumentā iekļautajiem vides problēmu risinājumiem un to ietekmes būtiskumu:
 - 5.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d” apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c.. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
 - 5.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, ko apstiprina vietējā pašvaldība, kas saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*). Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.
 - 5.3. Atbilstoši Iesniegumā sniegtajai informācijai Līvānu novadā ir spēkā esošs Līvānu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam (1.0 redakcija)¹¹, kam tika piemērota Stratēģiskā novērtējuma procedūra un izstrādāts vides pārskats¹². Vienlaikus Birojs konstatē, ka Līvānu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam (1.0 redakcija) ir izstrādāts pirms Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” stāšanās spēkā (spēkā no 2013. gada 22. maija).
 - 5.4. Izvērtējot lietas materiālus, Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā cita starpā tiks izvērtētas iespējas paplašināt rūpniecības apbūves teritoriju, nodrošinot rūpniecības attīstību, iespējama derīgo izrakteņu ieguves vietu paplašināšana, paredzēts noteikt teritorijas vēja elektrostaciju un saules paneļu izvietojumam, transporta attīstībai nepieciešamās teritorijas, kas potenciāli var atbilst vairāku Likuma 1. un 2. pielikumā iekļauto darbību robežvērtībām (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts). No Darba uzdevuma izriet, ka, izstrādājot plānošanas dokumentu, cita starpā tiks izvērtētas arī Līvānu pilsētas un novada ciemu robežas. Līdz ar to secināms, ka ar plānošanas dokumentu var tikt mainītas novada pilsētas, kā arī ciemu robežas, attiecīgi iekļaujot vai izslēdzot teritorijas. Līdz ar to Birojs secina, ka ar plānošanas dokumentu kopumā tiek paredzētas būtiskas izmaiņas novada teritorijas turpmākajā attīstībā

¹¹ Tīmekļvietne https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_24 (skatīta 18.04.2023.).

¹² Biroja 2012. gada 20 augusta atzinums Nr.22, pieejams <https://www.vpnb.gov.lv/lv/atzinumi>.

(Likuma 23.² panta 1. punkta “a”, “b” apakšpunkts, 2. punkta “a”, “b”, “e” apakšpunkts, 3. punkta “d” apakšpunkts). Caurskatot Darba uzdevumu, konstatējams, ka plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tiks izvērtēts rūpnieciskās ražošanas, loģistikas un dažādu pakalpojumu objektu ietekmes raksturs, to savienojamība ar citiem teritorijas izmantošanas veidiem, tostarp publisko un dzīvojamo apbūvi (Darba uzdevuma 2.3. punkts), pārskatītas un precizētas aizsargjoslas atbilstoši Aizsargjoslu likuma nosacījumiem, kā arī ņemti vērā Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāna 2022. – 2027. gadam risinājumi un LVĢMC jaunākie dati par applūstošajām teritorijām un plūdu riskiem (Darba uzdevuma 2.16. punkts). Tādejādi Teritorijas plānojuma gaitā tiks vērsta uzmanība iespējamām un potenciālām konfliktsituācijām starp dažādiem teritorijas izmantošanas veidiem, kā arī novadā citiem nozīmīgiem vides aspektiem (Likuma 23.² panta 1. punkta “d” apakšpunkts, 2. punkta “d” apakšpunkts, 3. punkta “c” apakšpunkts).

5.5. Izskatot institūciju nosacījumus Teritorijas plānojuma izstrādei, Birojs konstatē, ka Dienests izvirzījis prasības attiecībā uz teritorijām, kur potenciāli var veidoties konfliktsituācijas, paredzot atbilstošus pasākumus un prasības negatīvo ietekmju (trokšņa, smaku, putekļu, vibrācijas un cita veida piesārņojuma un rūpniecisko avāriju risku) novēršanai vai būtiskai samazināšanai, kā arī Teritorijas plānojumā jāparedz atbilstoši priekšnoteikumi derīgo izrakteņu ieguvei, pārskatot TIAN funkcionālajiem zonējumiem *Lauksaimniecības teritorija (L)*, *Mežu teritorija (M)* un *Ūdeņu teritorija (Ū)*.

5.6. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs secina, ka konkrētais Teritorijas plānojums neizslēdz priekšnoteikumus Likuma 1. un/vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem (atkarībā no darbības veida, platības un apjoma) var būt būtiska ietekme uz vidi. Vienlaikus:

5.6.1. ņemot vērā attiecīgā plānošanas dokumenta būtību (Likuma 23.² 1. punkta “a” apakšpunkts),

5.6.2. to, ka Teritorijas plānojums pašvaldības teritorijas attīstības un plānošanas līmenī faktiski paredzētu pamatnosacījumus gan konkrētu darbību (arī Likuma 1. un / vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošana), gan iespējams citu darbību pieļaujamībai, kam var būt būtiska ietekme uz vidi,

5.6.3. to, ka ar plānošanas dokumenta izstrādi pieļaujamas būtiskas izmaiņas salīdzinājumā ar esošo atļauto teritorijas izmantošanas veidu, tai skaitā mainot funkcionālos zonējumus un, iespējams, veicot pilsētas un ciemu robežu maiņu (Likuma 23.² panta 3. punkta “d” apakšpunkts),

5.6.4. savukārt derīgo izrakteņu ieguves un dīķu izveides nosacījumu definēšana TIAN var būt sistemātiski nozīmīga un būtiska, tostarp derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutu izvēlē, kā arī trokšņa traucējumu ievērtēšanas aspektā un iespējamo traucējumu kontekstā pieguļošajās teritorijās (Likuma 2. punkta “a” un “b” apakšpunkts),

5.6.5. kā arī un it īpaši to, ka plānošanas dokuments ir novada teritorijas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kas tiek izstrādāts pašvaldības administratīvajai teritorijai, līdz ar to, nosakot iespējamās ietekmes ilgumu u.c. nosacījumus (Likuma 23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “d” apakšpunkts, 2. punkta “a”, “b”, “e”, “d” apakšpunkts, 3. punkta “c”, “d” apakšpunkts), Birojs atzīst, ka iespējamās ietekmes uz vidi novērtēšanai un priekšlikumu izstrādei nelabvēlīgas ietekmes savlaicīgai novēršanai un samazināšanai ir veicams Stratēģiskais novērtējums. Viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas

pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts).

6. Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā daļa, 23.² pants) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību, sniedzot alternatīvos risinājumus priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu.
7. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, tai skaitā, sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
- Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. pants.
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.
- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”.
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*” 31., 32. punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs konstatē, ka plānošanas dokuments atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts), citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23.² pantā noteiktos kritērijus (Likuma 23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “d” apakšpunkts, 2. punkta “a”, “b”, “e”, “d” apakšpunkts, 3. punkta “c”, “d” apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1. punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Līvānu novada teritorijas plānojumam.

Direktore (paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Māris Ikaunieks,
maris.ikaunieks@vppb.gov.lv

Lēmums nosūtīts:

1. Līvānu novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.